

PROPRIETATEA DE SINE SI ILEGITIMITATEA AVORTURILOR ÎN DREPTUL NATURAL

Cristian Comănescu, Institutul Ludwig von Mises România – www.mises.ro [2]

Capitolul 14 despre drepturile copiilor din *Etica* lui Rothbard [3] mi se pare uimitor de superficial: în cea mai mare parte gresit – din perspectiva ordinii naturale [1] a proprietatii private!

Pornind de la când începe dreptul la *selfownership* (dupa nastere, sugerează piezis R, v. online si replica dată lui Sadowsky [4]) si continuând cu asa-zisele drepturi la avort, sau la eutanasierea “pasivă” (lăsarea sa moară de foame etc.) a noilor născuți... Asa că mă bate gândul sa inserez în note la traducerea online câteva comentarii si trimiteri la discuții (zic eu) mai riguroase, cum ar fi:

Rothbard, *Etica*, p. 98: *Justificarea adecvată pentru analiza avortului este dreptul absolut al fiecărui om la proprietatea de sine. Acesta implică imediat că fiecare femeie se bucură de un drept absolut asupra propriului ei corp, că ea posedă controlul absolut asupra corpului ei si asupra a tot ce conține acesta. ... Dacă mama decide că ea nu îl mai dorește acolo pe fetus, atunci acesta devine un “invadator” parazitar al corpului ei – si mama este întru totul îndrituită să-l expulzeze pe acest invadator de pe proprietatea ei.*

Comentariu: Raționamentul si terminologia adoptate aici de Rothbard – precum si corolariile sale conținute în acest capitol – au fost criticate si respinse, din perspectiva ordinii proprietății private, îndeosebi de Doris Gordon, ale cărei contribuții, disponibile online pe situl “Libertarians for Life” [5], recomandăm să fie atent consultate de cititorii interesați de statutul avorturilor în dreptul natural. Astfel,

“faptul că părinții sunt agenți [cauzali nemijlociți ai existenței fetusului] respinge orice afirmație conform căreia copilul ar fi un invadator, un parazit, sau un agresor de orice fel...A concepe un copil si a-l avorta ulterior – fie si prin simplă evicțiune [si nu prin ucidere deliberată urmată de evicțiunea cadavrului, ca în majoritatea cazurilor efective de avort – n.tr.] – înseamnă a transforma concepția într-o capcană mortală pentru copil...Concepția urmată de evicțiune poate fi comparată cu capturarea cuiva, plasarea sa într-un avion si apoi aruncarea sa afară în timpul zborului, fără parasută.”

cf. Gordon, *Abortion and Rights: Applying Libertarian Principles Correctly* [6], online.

N. Stephan Kinsella adoptă același tip de analogie, online la *Mises Economics Blog: How We Come to Own Ourselves* [7]:

“Consider că fetusul este, în majoritatea cazurilor, un invitat. Dacă inviți pe cineva pe iahtul tău la masă si iesi în larg cu el, prin natura situației nu poți opta pentru evacuarea lui, până ajungi la țarm în siguranță. Similar în cazul avortului.”

A se vedea si comentariile lui Albert Esplugas, online la *Mises Economics Blog: Block on Abortion* [8].

Evident, argumentul cauzalității parentale se menține si în cazul nou-născuților si al copiilor neajutorați aflați în custodia părinților care i-au conceput nesiliți. Iar analogia este chiar mai puternică, în sensul că poate fi ușor modificată pentru a include si perioada prenatală a copiilor proveniți din viol! Astfel, dacă X îl capturează pe Y si îl plasează clandestin în avionul lui Z, care apoi îl descoperă pe Y în aer, este adevărat că Y comite involuntar o încălcare strict limitată a proprietății lui Z, dar, în virtutea principiului proporționalității pedepselor, stabilit în cap. precedent, ar constitui o crimă ca Z să-l evacueze pe nevinovatul Y din zbor (eventual cu excepția unor situații de forță majoră, de exemplu dacă aterizarea este imposibilă si, datorită greutății ambelor persoane, devine iminentă prăbusirea avionului: în acest caz, proprietarul nu ar avea obligația legală să se sacrifice pentru pasagerul clandestin accidental)!

Pe scurt, atât argumentul cauzalității parentale, cât si principiul proporționalității demonstrează că Rothbard greseste, iar **interdicția legală a avorturilor este legitimă si naturală** (probabil cu excepția acelor cazuri cauzate de viol în care, în plus, continuarea sarcinii periclitează clar viața mamei). În plus, în virtutea argumentului “cauzalității parentale”, în cazul concepției nesilite, părinții naturali evident datorează legal si îngrijire nou-născuților si copiilor neputinciosi, în limitele ajutorului analog pe care l-ar datora unui adult străin neputincios, a cărui incapacitate ar fi cauzat-o nemijlocit, definitiv sau temporar, intenționat sau din neglijență. Argumentul nu mai acoperă însă, de această dată, pe mama copiilor proveniți din viol, deoarece, după naștere, nu mai există nici un motiv ca ea să le datoreze acestora mai mult decât orice alte persoane. Într-adevăr, ea nu este nici agenta cauzală a nevoilor lor, nici – de acum – în situația de a nu-i putea expulza de pe proprietatea ei fără a comite o crimă prin disproporția acțiunii defensive.

Desigur, odată stabilită ilegitimitatea avortului în dreptul natural, se poate observa totusi că obligativitatea legală a purtării sarcinii reduce, acolo unde există efectiv si intervine în decizia mamei, meritul moral al maternității. Pentru respingerea unei analogii gresite foarte răspândite printre susținătorii legalității avorturilor a se vedea online si Doris Gordon, *Abortion and Thomson's Violinist Unplugging a Bad Analogy* [9], iar pentru prelungirea analogiilor corecte la cazurile de viol (din păcate fără corelarea lor cu principul proporționalității), J. Walker, *Abortion in the Case of Pregnancy Due to Rape* [10].

R, Etica, p. 98: *S-a ridicat obiecția că, deoarece mama a consimțit de la început cu concepția fetusului, ea a “contractat”, prin urmare, raportul în care se află cu acesta si nu poate “încălca” acest contract provocând un avort. Dar există numeroase obiecții împotriva acestei doctrine...*

Comentariu: Indiferent de valoarea lor, aceste obiecții nu vizează decât ideea că vina femeii ar fi nerespectarea unui contract. Dar, conform principiului non-agresiunii, responsabilitatea cuiva față de un nevinovat nu poate proveni exclusiv din contracte, ci si din punerea nevinovatului în situații limită, ca în cazul imobilizării sale pe calea ferată, sau al aruncării sale în largul oceanului de pe un iaht pe care a fost invitat, sau din avion fără parasută, etc. Or, am văzut că situația fetusului este omologabilă nu cu un caz de invazie a proprietății de sine a mamei, ci cu punerea unui copil nevinovat într-o astfel de situație, pe care avortul ar transforma-o în capcană criminală.

Paradoxal, desi Williamson Evers (pe larg invocat în acest capitol de Rothbard) sesizează perfect acest tip de obligativitate necontractuală, dictată de principiul non-agresiunii, de a salva pe cineva în cazul punerii nemijlocite a persoanei respective în pericol clar și iminent, el omite, pur și simplu, incompatibilitatea ei cu așa-zisul “drept la avort”. Citatul relevant din Evers și altele similare sunt comentate de Esplugas [11]. Din nefericire, Rothbard și autorii influențați de discuția sa omit complet, în context, chiar și menționarea acestui tip de obligativitate.

R, Etica, p. 100: ... *îndată ce fiecare copil se naste și, prin urmare, nu mai este conținut în corpul mamei sale, el posedă dreptul la proprietate de sine, în virtutea faptului de a fi o entitate separată și un potențial adult.*

Comentariu: Sugestia că proprietatea de sine începe abia la naștere este absurdă până la auto-contradicție: admitând că ar fi adevărată, dacă o femeie A “expulzează” fără să ucidă un fetus, care apoi este cumva introdus (însămânțat) în pântecele femeii B, fetusul își dobândește dreptul de proprietate-de-sine la ieșirea (nașterea) din pântecele lui A, pentru a și-l pierde din nou subit, la intrarea nesolicitată în pântecele lui B, până la o eventuală nouă naștere... sau definitiv, dacă va fi nimic în prealabil: o negație a însăși ideii de drept inalienabil, pe care se bazează proprietatea de sine a oricărui om!

Evident, problema nu este dacă fetusul se află sau nu în corpul unei femei. Ca potențial adult distinct, dreptul său natural de proprietate de sine nu poate fi cu nimic mai prejos decât al oricărui adult temporar sau definitiv neputincios, aflat în largul mării sau la țărm pe iahtul unei femei, de cele mai multe ori adus de ea însăși și niciodată venit acolo din proprie inițiativă. Ordinea proprietății private implică recunoașterea legală a acestui statut.

NOTE:

[1]. Dreptul natural este o doctrină care se bazează pe credința că există o lege naturală universală, care rezultă din ordinea divină a cosmosului sau din natura rațională și socială a umanității. Dreptul natural este un drept ideal, imuabil și universal, fără caracter statal. Întrucât nu a fost conferit de nici o autoritate, el nu poate fi restras de vreuna (ex. dreptul la viață). Unul dintre fondatori a fost Hugo Grotius (1625-1645), istoric olandez, specialist în drept internațional. (nota Pro-vita)

[2]. Institutul Ludwig von Mises este un *think-tank* fondat în 1982 pentru a răspândi ideile scolii de gândire reprezentată de teoreticianul liberalismului clasic, libertarianismului și al Scolii Austriece de Economie și Drept Ludwig von Mises (1881 - 1973). Vezi

http://ro.wikipedia.org/wiki/Ludwig_von_Mises . (nota Pro-vita)

[3]. Murray Newton Rothbard – anarho/individualist american, economist exponent al Scolii Austriece, cel care a consacrat anarho-capitalismul. Vezi

http://en.wikipedia.org/wiki/Murray_Rothbard (nota Pro-vita)

[4]. http://www.mises.org/journals/lf/1978/1978_07-08.pdf

[5]. <http://www.l41.org/>

[6]. <http://www.l41.org/library/abor-rts.html>

[7]. <http://blog.mises.org/archives/005577.asp>

[8]. <http://blog.mises.org/archives/005705.asp>

[9]. <http://www.l41.org/library/thomviol.html>

[10]. <http://www.l41.org/library/aborrape.html>

[11]. <http://blog.mises.org/archives/005705.asp>